

КОНСТИТУЦІЙНЕ, АДМІНІСТРАТИВНЕ, ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА ФІНАНСОВЕ ПРАВО

УДК 305+342.72+316.647.82]-055.2(477)

DOI <https://doi.org/10.32782/2409-4544/2024-1/6>

РЕАЛІЗАЦІЯ РЕЗОЛЮЦІЇ РАДИ БЕЗПЕКИ ООН 1325 «ЖІНКИ, МИР, БЕЗПЕКА» В УКРАЇНІ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ: НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА РЕГІОНАЛЬНИЙ ВИМІР

Колодяжна Вікторія Володимирівна,

кандидатка юридичних наук, доцентка,
доцентка кафедри теорії та історії держави і права
Волинського національного університету імені Лесі Українки
ORCID ID: 0000-0001-9962-526X

Рябушенко Наталія Пилипівна,

членкиня аналітичного центру,
ГО "Бюро гендерних стратегій та бюджетування",
Радниця Голови Волинської ОВА
з питань забезпечення рівних прав та можливостей

У статті аналізуються міжнародні та українські механізми вирішення гуманітарної кризи та поглиблення гендерної та інтерсекціональної нерівності та дискримінації в умовах повномасштабної війни. Досліджуються можливості реалізації Резолюції Ради Безпеки ООН 1325 Жінки. Мир. Безпека та резолюцій, пов'язаних з темою жінок, миру та безпеки, прийнятими після 2000 року та відомими як «сестринські резолюції» в Україні під час повномасштабної війни. Акцентується увага на можливостях українських жінок брати участь у пошуку та прийнятті рішень, у тому числі після війни, їх всебічного залучення до процесів відновлення і відбудови, а також підтримання миру. Вказується, що представництво та участь жінок підвищує ефективність та сталість заходів з реагування та відновлення, як на загальнонаціональному, так і на регіональному рівні. Місцеві жіночі організації мають унікальні можливості для забезпечення підтримки жінок та дівчат, а також цільових уразливих категорій населення, які стикаються з множинними труднощами, у процесі відстоювання необхідності задоволення їхніх численних потреб і підтримки їхньої реінтеграції. Вкрай важливо проводити консультації з такими організаціями та забезпечувати їхню значиму участь у всіх рішеннях, пов'язаних із реагуванням на кризу та забезпеченням миру.

Ключові слова: гендерна рівність, гендерна дискримінація, гендерний мейнстрімінг, гендерні стереотипи, безпека, оборона, політики, миробудування, гуманітарні виклики, Національний план дій 1325, локальні плани дій.

Kolodiazhna Viktoriia, Riabushenko Nataliia. Implementation of UN Security Council Resolution No. 1325 "Women, Peace, Security" in Ukraine in conditions of full-scale war: national and regional dimensions

The article analyzes the international and Ukrainian mechanisms for solving the humanitarian crisis and the deepening of gender and intersectional inequality and discrimination in the conditions of a full-scale war. The possibilities of implementing UN Security Council Resolution 1325 Women are being explored. Peace. Security and resolutions related to the theme of women, peace and security, adopted after 2000 and known as "sister resolutions" in Ukraine during a full-scale war. Attention is focused on the opportunities of Ukrainian women to participate in the search and decision-making, including after the war, comprehensive involvement in the processes of recovery and reconstruction, as well as peacekeeping. Representation and participation of women is shown to increase the effectiveness and sustainability of response and recovery

efforts, both nationally and regionally. Local women's organizations are uniquely positioned to support women and girls, as well as targeted vulnerable populations facing multiple challenges, in advocating for their multiple needs and supporting their reintegration. It is critical to consult with such organizations and ensure their meaningful participation in all decisions related to crisis response and peacekeeping.

Key words: gender equality, gender discrimination, gender mainstreaming, gender stereotypes, security, defense, politics, peacebuilding, humanitarian challenges, National Action Plan 1325, local action plans.

У березні та квітні 2022 року структура ООН Жінки, у тісній співпраці з організацією «CARE International», опублікувала Оперативний гендерний аналіз ситуації в Україні, дані якого підтверджують, що війна та наступна гуманітарна криза значним чином поглибили існуючі форми гендерної і інтерсекціональної нерівності та дискримінації, а також що велика кількість жінок непропорційно страждає від змішаних наслідків цієї кризи, що проявляються у декількох сферах. Хоча жінки та жіночі організації відіграють важливу роль у гуманітарному реагуванні, вони не повною мірою залучені до процесу прийняття рішень.

Жінки України мають брати участь у пошуку та прийнятті рішень, у тому числі після війни, та повинні бути всебічно залучені до процесів відновлення і відбудови, а також підтримання миру. Завдяки представництву та участі жінок підвищується ефективність та сталість заходів з реагування та відновлення. Місцеві жіночі організації мають унікальні можливості для забезпечення підтримки жінок та дівчат, а також цільових уразливих категорій населення, які стикаються з множинними труднощами, у процесі відстоювання необхідності задоволення їхніх численних потреб і підтримки їхньої реінтеграції. Вкрай важливо проводити консультації з такими організаціями та забезпечувати їхню значиму участь у всіх рішеннях, пов'язаних із реагуванням на кризу та забезпеченням миру. Відповідно до висновків за результатами Оперативного гендерного аналізу, структура ООН Жінки активізувала свою роботу з підтримки місцевих жіночих організацій, надаючи додаткове цільове фінансування для задоволення їхніх потреб у інституційному розвитку та розвитку спроможності, а також нагальних гуманітарних потреб жінок та дівчат, які постраждали від війни, у різних куточках України [1].

Резолюція 1325 Ради Безпеки ООН «Жінки, мир, безпека» є важливим документом для посилення участі жінок у миротворенні, протидії безпековим викликам, гуманітарному реагуванню. Постанова була прийнята в 2000 році як документ, який є офіційним виразом поглядів або волі органів ООН. Необхідність ухвалення резолюції 1325 Ради безпеки була спричинена, по суті, необхідністю перенести у сферу політики та практичних дій розуміння того, що жінки непропорційно страждають від військових конфліктів та їх наслідків і водночас, що існує непропорційно недопредставленість у процесах прийняття рішень та мирних переговорах. Той факт, що вона була прийнята органом ООН, який згідно зі статтею 24 Статуту ООН відповідає за підтримання міжнародного миру та безпеки, показує урядам країн, що Рада Безпеки ООН вважає необхідним досвід залучення жінок до вирішення конфліктів, відновлення миру та захист жінок від гендерно зумовленого насильства під час конфліктів. Відповідно до резолюції 1325 Ради Безпеки ООН, тільки рівноправна участь жінок може гарантувати стабільність миру. Резолюція 1325 ґрунтується на чотирьох стовпах: забезпечення участі жінок (*Participation*), надання захисту жінкам і дівчатам (*Protection*), запобігання конфлікту (*Prevention*), гуманітарна допомога і відновлення (*Rehabilitation / Reconciliation*) [2].

Резолюція була прийнята в період, коли світова система перебувала під впливом значної кількості конфліктів і війн не лише на азійському континенті (Ірак, Афганістан), а й у Європі (Республіка Македонія, Південна Сербія, Грузія, Республіка Чечня). У складних ситуаціях, що виникають під час військового конфлікту, жінки та діти мають особливі потреби, які здебільшого ігноруються. У резолюції Рада Безпеки надає рекомендації як державам, так і міжнародним організаціям щодо

залученості жінок у вирішенні військових конфліктів, а саме:

- просить держави забезпечити участь більшої кількості жінок на всіх рівнях прийняття рішень у національних, регіональних і міжнародних інституціях і механізмах для запобігання, регулювання та розв'язання конфліктів, наполегливо закликає держави-члени надати свою добровільну підтримку збільшенню фінансових, технічних та матеріальних ресурсів для гендерної рівності.

- просить докладати зусиль з підготовки персоналу, зокрема, державам-членам пропонується включити надані рекомендації в національні програми підготовки військового персоналу та персоналу цивільної поліції, цивільного персоналу для миротворчих операцій;

- просить Генерального секретаря посилити участь жінок на рівнях прийняття рішень у врегулюванні конфліктів і мирних процесах, призначити більше жінок на посади спеціальних представників і делегатів у миротворчих місіях, польових операціях ООН, особливо серед військових спостерігачів, залучених цивільних осіб, поліцейський персонал, правозахисний персонал і персонал гуманітарної допомоги. Вважає важливою інтеграцію гендерного компоненту в миротворчі операції, де це доречно, включаючи внески з відповідних фондів і програм, для забезпечення підготовки спеціалісток та надавати їм відповідних засобів захисту, реалізації прав та особливих потреб жінок. Рада Безпеки наголошує на важливості залучення жінок до всіх видів діяльності, які підтримують безпеку і мир;

- закликає всі сторони застосовувати гендерно-чутливий підхід при погодженні та виконанні мирних угод, зокрема:

- а) особливі потреби жінок і дівчат під час репатріації та переселення, а також під час постконфліктної реабілітації, реінтеграції та реконструкції;

- б) підтримувати діяльність, спрямовану на підтримку місцевих мирних ініціатив і місцевих процесів для вирішення конфліктів, запропонованих жінками, участі жінок у всіх заходах механізмів мирних переговорів;

- в) впроваджувати заходи, що забезпечують захист і повагу до прав людини,

жінок і дівчат, особливо щодо правової, виборчої системи та діяльності поліції та судових органів [3].

Рада Безпеки ООН в Резолюції закликає всі сторони збройних конфліктів повністю дотримуватися міжнародно-правових норм щодо прав і захисту жінок і дівчат, особливо як цивільних.

Важливими є рекомендації Ради Безпеки ООН щодо відповідальності всіх держав покласти край беззаконню, а винних у геноциді, злочинах проти людяності та військових злочинах, включаючи злочини сексуального насильства та інші форми насильства щодо жінок і дівчат, переслідувати та у співпраці з парламентом. тому він наголошує на необхідності гарантувати, що ці злочини не охоплюються, де це можливо, положенням про амністію.

Суттєвої зміни ситуації, яка існувала до ухвалення резолюції, на глобальному рівні не відбулася і на сьогодні. Проте, згідно з Глобальним дослідженням імплементації резолюції 1325, запобігання конфліктам, правосуддя перехідного періоду, розбудова миру, було підписано 585 угод. У 17-ти з них прямо згадується сексуальне насильство. 16 – містять положення про права жінок. В 13-ти наголошено, що умовою реалізації мирної угоди має стати розширення прав і можливостей жінок. У 9-ти було запропоновано квоти або резервування місць для жінок у виконавчих і законодавчих органах влади. У 8-ми йдеться про необхідність зміцнення жіночих організацій та інфраструктури, які задовольняють потреби жінок. У 7 договорах були згадані конкретні механізми, завдяки яким можна знизити рівень насильства щодо жінок, а також залучити жінок і дівчат до процесу демобілізації, роззброєння та реінтеграції. У 5 договорах – необхідність участі жінок у діяльності поліції та реформування поліції з акцентом на потреби жінок. У 4-ох – необхідність участі жінок у правових системах. Тому лобювання участі жінок у всіх етапах мирних переговорів, запобігання та вирішення конфліктів та участі залишається актуальним навіть через 24 роки після ухвалення резолюції 1325.

Резолюція не потребує ратифікації, оскільки не є обов'язковим документом,

але зобов'язує країни-члени ООН розробити національні плани дій для виконання цієї резолюції. Станом на жовтень 2020 року Національні плани дій з виконання Резолюції мають 36 країн – учасниць ОБСЄ (16 країн – 3-й або 4-й) [4].

Резолюція РБ ООН 1325 пов'язана з багатьма іншими резолюціями, які дотично до теми жінок, миру та безпеки, прийнятими після 2000 року та відомими як «сестринські резолюції». Це, зокрема:

Резолюція РБ ООН 1820 (2008), яка засуджує сексуальне насильство як зброю війни та проголошує військовими злочинами зґвалтування та інші форми сексуального насильства. Він наголошує на посиленні запобігання ґендерному насильству, попередженню насильства, вчиненого представниками (військових) миротворчих сил, і зобов'язує Генерального секретаря ООН подавати щорічні звіти про виконання Резолюції 1325.

Резолюція РБ ООН 1888 (2009), яка зобов'язувала миротворчі місії робити все можливе для запобігання та реагування на сексуальне насильство та призвела до створення посади Спеціального представника з питань сексуального насильства під час збройних конфліктів і створення групи експертів для роботи з ґендерними питаннями. Річні звіти визнаються обов'язковими.

Резолюція РБ ООН 1889 (2009) щодо збільшення участі жінок у мирних процесах і вимагає від Генерального секретаря розробки стратегії виконання положень Резолюції РБ ООН 1325 і глобальних показників для відстеження прогресу в реалізації 1325. Вона також передбачає створення Служби захисту жінок Радники, які будуть у миротворчих місіях.

Резолюція РБ ООН 1960 (2010) має на меті покласти край безкарності за сексуальне насильство під час збройного конфлікту, закликаючи Генерального секретаря «викривати і присоромити» збройні групи, які вчиняють сексуальне насильство, і застосовувати санкції для припинення конфліктів, пов'язаних із сексуальним насильством.

Резолюція РБ ООН 2106 (2013) була прийнята для боротьби з безкарністю за сексуальне насильство під час збройного конфлікту та виконання попередніх резо-

люцій. Вона також визнає, що сексуальне насильство під час конфлікту може вплинути на чоловіків і хлопчиків, а також на суспільство в цілому через травму, яку може спричинити сексуальне насильство. Вона знову наголосила на необхідності швидкого реагування на випадки сексуального насильства під час збройних конфліктів та розповів про створення спеціальних фондів та програм реабілітації для жертв насильства. Підкреслено особливу роль, яку відіграють ґендерні консультанти, міжнародні та громадські організації щодо реабілітації та профілактики.

Резолюція РБ ООН 2122 (2013) підтверджує відданість Ради Безпеки боротьбі з ґендерним насильством у збройних конфліктах і повному виконанню Резолюції 1325 та інших резолюцій щодо жінок, миру та безпеки. Вона наголошує на важливості регулярних консультацій з жіночими організаціями, особливо фінансової підтримки жіночих ініціатив, активної та рівноправної участі жінок у виборчих процесах [5].

Уряди, багатосторонні організації та громадянське суспільство використовують механізми, відображені в Резолюції, для реалізації рішення у формі національних планів дій для посилення активної ролі жінок у процесах запобігання конфліктів, розбудови миру та безпеки. Як член світової спільноти Україна також використовує інструмент Національного плану дій 1325, який одночасно посилює ґендерну орієнтацію у сфері прав людини та в секторі безпеки та оборони. Окупація частини території країни також сприяє оновленню Національного плану 1325. Національний план дій 1325 є, серед іншого, національним рамковим документом, імплементація якого була успішною, розробляються місцеві робочі плани, причому не лише органами сектору безпеки та оборони, а й іншими структурами, які визначені в національному плані дій.

28 жовтня 2020 року Уряд України прийняв рішення про затвердження Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» на період до 2025 року, розроблений Міністерством соціальної політики у тісній співпраці з центральними та місцевими органами виконавчої влади, міжнародними партнерами та 18 громадськими

організаціями. Прийняттям місцевих планів дій 1325 або включенням питань, пов'язаних із виконанням Національного плану дій 1325, до існуючих регіональних програм є суттєвим досягненням, реалізованим, зокрема, і за рахунок співпраці держави та громадянського суспільства. Крім того, регіональні актори, особливо організації громадянського суспільства, підкреслили мобілізуючу, консолідуючу роль Порядку денного 1325, який став демонстрацією спільних зусиль усіх секторів та інтересів на місцевому рівні. Цю важливу перевагу можна зберегти, якщо регіональні особливості будуть проаналізовані та враховані в місцевих планах дій 1325.

Це другий план, за яким працюватиме Україна наступні 5 років. З моменту прийняття першого Національного плану у лютому 2016 року, коли Україна стала першою країною в світі, де документ було прийнято в умовах збройного конфлікту, він набув нової якості, орієнтованої на результат, консолідував зусилля 56-ти органів державної влади на національному та місцевому рівнях, органів місцевого самоврядування, міжнародних та громадських організацій, сфокусувавши увагу на 17-ти основних цільових групах жінок і чоловіків. Документ включає конкретні кроки, покликані створити умови для забезпечення рівної участі жінок і чоловіків у подоланні конфліктів, встановленні миру, процесах відновлення, протидії безпековим викликам, системній протидії насильству за ознакою статі та насильству, пов'язаному з конфліктом. Основним інтегрованим показником, який буде свідчити про успішність документа в цілому, є місце України в Індексі ООН зі становища жінок, миру і безпеки. На сьогодні Україна посідає 105 місце із 167 країн світу.

Документом визначено 5 стратегічних цілей:

- Жінки і чоловіки беруть рівноправну участь у прийнятті рішень щодо запобігання конфліктам, розв'язання конфліктів, постконфліктного відновлення на всіх рівнях та в усіх сферах, зокрема в секторі безпеки і оборони.

- Створено ґендерно чутливу систему ідентифікації безпекових викликів, запобігання цим викликам, реагування на них.

- Процес постконфліктного відновлення, розбудови та впровадження системи перехідного правосуддя відбувається за принципами забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

- Держава забезпечує захист від насильства за ознакою статі, сексуального насильства (в умовах збройного конфлікту та в мирний час).

- Виконавці Національного плану мають розвинену інституційну спроможність ефективно впроваджувати порядок денний «Жінки, мир, безпека» відповідно до міжнародних стандартів [4].

До реалізації Національного плану дій активно долучається громадський сектор. Так, наприклад, Український жіночий фонд, який сприяє локалізації Національного плану, реалізуючи проєкт з 2018 року у 19 областях (Закарпатська, Луганська, Львівська, Харківська, Хмельницька, Вінницька, Волинська, Дніпропетровська, Донецька, Житомирська, Запорізька, Одеська, Херсонська, Чернівецька, Кіровоградська, Сумська, Рівненська, Чернігівська області та м. Київ) і національному рівні, застосовуючи власну методологію локалізації. Фонд допомагає створювати у регіонах коаліції з представницями та представниками правоохоронних органів та інших силових структур, місцевих органів влади, громадських організацій, військових та інших, навчальних закладів, медіа. Мета таких місцевих (локальних) об'єднань – вивчення потреб в регіоні, навчання громад, лобювання і адвокація прав та можливостей жінок. Коаліції будуються на принципах рівності та партнерства. Учасниці й учасники допомагають місцевій владі побачити проблеми, які раніше не озвучувались або не вважались важливими. Завдяки співпраці влади та громадськості Волинської області, в особі Департаменту соціальної та ветеранської політики, низки інших структурних підрозділів, Коаліції «Волинь – 1325», яка об'єднує низку громадських організацій та активісток, заходи обласного плану стали більш чутливими і дружніми до тих, на кого вони спрямовуються. Обласний план розроблявся у відповідності до структури, стратегічних та оперативних цілей Національного, в той же час, з урахуванням особливостей та пріоритетів області, як приймаючої території. План враховує потреби розширеного

кола цільових груп та включає заходи для їх підтримки. Зокрема, увага в локальному плані приділяється групам жінок, чоловіків, дівчат і хлопців, внутрішньо переміщених осіб, постраждалих від насильства у конфлікті, сексуального та інших видів насильства, від катувань і тортур в полоні, осіб вразливих до потрапляння в ситуації торгівлі людьми.

На сьогодні Коаліція «Волинь – 1325» об'єднує 25 учасниць, з них:

10 представниці громадського сектору,

10 представниці місцевої влади (державні органи влади, ОМС та депутатки),

3 представниці сектору безпеки і оборони,

2 представниці вищих навчальних закладів.

Громадськими організаціями, що входять до «Коаліції Волинь –1325» протягом 2023 року було реалізовано ряд проектів, спрямованих на впровадження та реалізацію стратегічних та оперативних положень Національного та обласного планів дій[6].

Нещодавно у Луцькій МТГ була прийнята програма «Громада без бар'єрів». І хоч програма доволі комплексна, вона ще не має конкретних заходів. Проект «Вивчення потреб цільових аудиторій та напрацювання ідей для реалізації Луцької міської програми «Громада без бар'єрів»» реалізовувала громадська організація «Лабораторія змін» спільно з Коаліцією «Волинь – 1325». Він мав на меті підвищити залученість жінок, людей з інвалідністю, у тому числі ВПО, та інші вразливі категорії населення до розбудови безбар'єрного середовища у Луцькій міській територіальній громаді методами ігровіфікації.

Проект відповідав наступним оперативним цілям обласного плану дій:

Оперативна ціль 3 (в межах Стратегічної цілі 1.) Залучення інститутів громадянського суспільства до прийняття рішень з підтримки і просування культури миру, встановлення миру, постконфліктного відновлення та надання допомоги особам, які постраждали від конфлікту. (цільова аудиторія проекту є жінки, ВПО, сім'ї військовослужбовців та інші вразливі категорії).

Оперативна ціль 1 (в межах Стратегічної цілі 2). Наявність дієвого механізму взаємодії державних органів, громад-

ських об'єднань, підприємств та організацій з ідентифікації безпекових викликів, запобігання таким викликам, реагування на них з урахуванням потреб різних груп жінок і чоловіків.

Оперативна ціль 2 (в межах Стратегічної цілі 2). Забезпечення спроможності населення, зокрема жінок і дівчат, виявляти безпекові виклики, запобігати таким викликам, реагувати на них відповідно до наявних інструкцій, рівня безпекових викликів та власних потреб. (Одним із етапів проекту було написання аналітичного звіту за результатами проведеного управлінського ігрового моделювання. Таким способом було залучено жінок та інші соціально вразливі групи, виявляти проблеми в громаді, напрацьовувати механізми їх вирішення, формувати та об'єднуватися навколо власних проектів).

Коаліція «Волинь 1325» та громадська організація «Розвиток Волині» реалізували проект «Гендерний аудит безпеки міста Луцька», в межах якого було проаналізовано безпекову ситуацію в Привокзальному районі міста Луцька та розроблені рекомендації для її поліпшення.

Гендерний аудит безпеки – інструмент, що дає змогу виявити архітектурні, інфраструктурні, інформаційні та комунікаційні бар'єри, що обмежують доступ мешканок і мешканців громади до просторів та послуг і призводять до їх прямої чи непрямой дискримінації, соціальної ізоляції та виключення з громадського й політичного життя.

Проект «Флагманські ініціативи громад Волині на підтримку 1325» реалізувався громадською організацією «Гендерний креативний простір» та Коаліцією «Волинь – 1325». Проект було спрямовано на виконання Обласного плану дій щодо забезпечення рівноправної участі жінок і чоловіків у прийнятті рішень щодо запобігання конфліктам, їх розв'язання, постконфліктного відновлення на всіх рівнях та в усіх сферах, надання допомоги особам, які постраждали від конфліктів, тощо. Проект реалізовувався у чотирьох громадах Волинської області – Городищенська, Володимир-Волинська, Камінь-Каширська та Ковельська. Для напрацювань локальних Планів дій у громадах було створено робочі групи.

У результаті проведених тренінгів, онлайн-вебінарів, онлайн-консультацій громади розробили проекти локальних Планів дій, які подані на розгляд голів та депутатського корпусу ТГ.

Результат реалізації проекту:

1. Розпорядження Камінь-Каширського міського голови від 27.12.2023 р. № 208 «Про затвердження плану заходів з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» на період 2024–2025 роки у Камінь-Каширській міській територіальній громаді».

2. Розпорядження Ковельського міського голови від 05.01.2024 р. № 4-р «Про затвердження плану заходів з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, Мир, Безпека» на період до 2025 року».

3. Рішення Городищенської сільської ради від 10.01.2024 року № 36/2 «Про затвердження плану заходів з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» на період 2024–2025 роки у Городищенській сільській територіальній громаді».

Адвокаційні заходи відіграли ключову роль у вирішенні проблем, пов'язаних із безпековими викликами, оскільки адвокація спрямована на зміну уявлень, стереотипів і політик, що стосуються прав і безпеки жінок; навчання навичкам самозахисту та безпеці, щоб жінки могли ефективно реагувати на потенційні небезпеки; протидія сексуальному та ґендерно зумовленому насильству; забезпечення доступу до необхідних ресурсів, таких як медичні послуги та консультації; медіація; ство-

рення безпечних середовищ у громадах, де жінки можуть відчувати себе захищеними; затвердження локальних Планів дій.

Написання та впровадження локальних Планів дій може призвести до конкретних заходів з поліпшення безпеки жінок у громадах, що сприятиме їхньому фізичному та психологічному благополуччю. Це, у свою чергу, дасть поштовх до збільшення участі жінок у прийнятті рішень та розвитку ефективних механізмів реагування на насильство [7].

Таким чином, можемо підсумувати, що Національний план дій 1325 – це добірка безпекових пріоритетів для всієї країни. Вплив збройної агресії різний на Луганщині та Волині, на Харківщині та Хмельниччині. Десь найнагальніше – реабілітація ветеранок і ветеранів, деякі збройні частини лихоманить від внутрішніх конфліктів, в іншій області жінки не знаходять роботу і виїжджають із країни, залишаючи дітей без піклування, а регіон – без робочих рук і голів, а ще десь про більшість лих можна було б забути, якби жінки не боялися засинати під одним дахом із домашніми тиранами й агресорами, ходити неосвітленими вулицями чи дихати повітрям, яке безкарно отруює промисловість. Локалізація Національного плану 1325 – це створення планів дій для своєї області, міста чи міністерства, тобто конкретизація завдань у відповідь на проблеми безпеки, найгостріші для регіону чи структури. А потім – пошук можливостей їх виконати і перевірити результат.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Оперативний ґендерний аналіз ситуації в Україні: огляд вторинних даних. URL: https://eca.unwomen.org/sites/default/files/2022-05/UNWomen_BRIEF_A4_2022_UKR-1.pdf (дата звернення 27.03.2024).

2. Резолюція Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека». URL: <https://nssu.gov.ua/genderna-rivnist/rezolyuciya-radi-bezpeki-oon-1325> (дата звернення 27.03.2024).

3. Жінки. Мир. Безпека: Інформаційно-навчальний посібник з ґендерних аспектів конфліктів для фахівців соціальної сфери / Колектив авторів. Київ, 2017. 172 с. URL: <https://www.osce.org/files/f/documents/3/3/386408.pdf> (дата звернення 27.03.2024).

4. Забезпечення ґендерної рівності в Україні в умовах війни. URL: <https://ukraine.unwomen.org/uk/digital-library/publications/2023/03/zabezpechennya-hendernoyi-rivnosti-v-ukrayini-v-umovakh-viyny> (дата звернення 27.03.2024).

5. Резолюції Ради Безпеки ООН: жінки, мир та безпека. URL: <https://www.unwomen.org/sites/default/files/Headquarters/Attachments/Sections/Library/Publications/2017/WPS-Resolutions-Poster-UK.pdf> (дата звернення 27.03.2024).

6. На Волині оновлюють план дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека». URL: <https://voladm.gov.ua/new/na-volini-onovlyuyut-plan-diy-z-vikonannya-rezolyuciyi-radi-bezpeki-oon-1325-zhinki-mir-bezpeka/> (дата звернення 27.03.2024).

7. У громаді працювали над Локальним планом дій 1325. URL: <https://volodymyrrada.gov.ua/u-gromadi-praczuvaly-nad-lokalnym-planom-dij-1325/> (дата звернення 27.03.2024).

REFERENCES:

1. Operatyvnyi gendernyi analiz situatsii v Ukraini [Operational gender analysis of the situation in Ukraine: review of secondary data.] Retrieved from https://eca.unwomen.org/sites/default/files/2022-05/UNWomen_BRIEF_A4_2022_UKR-1.pdf (data zvernennia 27.03.2024) [in Ukrainian].
2. Rezoliutsiia Rady Bezpeky OON 1325 «Zhinky, myr, bezpeka» [UN Security Council Resolution 1325 "Women, Peace, Security"]. Retrieved from <https://nssu.gov.ua/genderna-rivnist/rezolyuciya-radi-bezpeki-oon-1325> (data zvernennia 27.03.2024) [in Ukrainian].
3. Zhinky. Myr. Bezpeka: Informatsiino- navchalnyi posibnyk z gendernykh aspektiv konfliktiv dlia fachivtsiv socialnoii sfery / Kolektyvavtoriv. Kyiv, 2017. 172s. [Women. Peace. Security: Informational and educational guide on gender aspects of conflicts for social specialists. 2017. Kyiv]. Retrieved from <https://www.osce.org/files/f/documents/3/3/386408.pdf> (data zvernennia 27.03.2024) [in Ukrainian].
4. Zabezpechennia hendernoyi rivnosti v Ukraini v umovakh viyny. [Ensuring gender equality in Ukraine in conditions of war]. Retrieved from <https://ukraine.unwomen.org/uk/digital-library/publications/2023/03/zabezpechennya-hendernoyi-rivnosti-v-ukrayini-v-umovakh-viyny> [in Ukrainian].
5. Rezoliutsii Rady Bezpeky OON: zhinky, myr, bezpeka [Resolutions of the UN Security Council: women, peace and security]. Retrieved from <https://www.unwomen.org/sites/default/files/Headquarters/Attachments/Sections/Library/Publications/2017/WPS-Resolutions-Poster-UK.pdf>.
6. Na Volyni onovliuyut plan diy z vykonannia Rezoliutsii Rady Bezpeky OON 1325 «Zhinky. Myr. Bezpeka» [In Volyn the action plan for the implementation of the UN Security Council resolution 1325 "Women. Peace, Security" is being updated]. Retrieved from <https://voladm.gov.ua/new/na-volini-onovlyuyut-plan-diy-z-vikonannya-rezolyuciyi-radi-bezpeki-oon-1325-zhinki-mir-bezpeka/>.
7. U gromadi pratsiuvaly nad lokalnym planom diy 1325 [The community worked on Local Action Plan 1325]. Retrieved from <https://volodymyrrada.gov.ua/u-gromadi-praczuvaly-nad-lokalnym-planom-dij-1325/>.